

STEMMINGEN EN KOERSEN

Discriminatie in de tweede helft van 2024,
een overzicht

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Inleiding

RADAR behandelt meldingen en klachten over discriminatie. Die klachten en meldingen staan niet op zichzelf. Om discriminatie effectief op te sporen en te verhelpen gebruikt RADAR naast klachteninformatie ook contextinformatie. In deze notitie presenteren we de voorvallen, discussies en ontwikkelingen die in de tweede helft van 2024 van invloed zijn geweest op het discriminatiebeeld van gemeenten in Nederland. We bespreken eerst de belangrijkste publieke discussies van de tweede helft van 2024. Daarna bespreken we het overheidsbeleid op het gebied van discriminatiebestrijding. Tot slot gaan we in op een uitgebreid aantal onderzoeken over discriminatie als maatschappelijk verschijnsel.

1. Maatschappelijk klimaat en spraakmakende zaken

1.1 Gewelddadigheden rond voetbalwedstrijd Ajax-Maccabi

Rond en na de voetbalwedstrijd tussen Ajax en Maccabi Tel Aviv uit Israël op 7 november 2024 vinden er rellen en geweldplegingen plaats. Geweldplegingen zijn deels gericht tegen de Joodse fans van Maccabi Tel Aviv. Incidenten met een ‘antisemitisch karakter’, noemt de politie het. Fans van Maccabi pleegden ook geweld, met name tegen Palestijnse symbolen maar ook tegen personen. De Amsterdamse burgemeester Femke Halsema gebruikt het woord ‘pogrom’ hoewel zij daar later spijt van heeft, zoals nu.nl bericht.

Op 24 december 2024 laat rechtspraak.nl in een [persbericht](#) weten dat de rechtbank Amsterdam vijf personen veroordeelt die zowel voorafgaand als na afloop van de wedstrijd gewelddadigheden hebben gepleegd. Twee van hen zijn 26-jarige mannen die zich samen met anderen schuldig hebben gemaakt aan hulp bij geweldpleging. Dit deden ze door deel te nemen aan een WhatsAppgroep en daarin inlichtingen te verschaffen tot het plegen van geweld tegen personen van Joodse komaf en/of supporters van Maccabi Tel Aviv. De rechtbank neemt het de mannen kwalijk dat ze met hun berichten bewust bijdroegen aan het verhogen van

(mogelijk) gewelddadig gedrag tegen Joden. De 26-jarige man uit Utrecht liet zich daarnaast beledigend uit richting Joden, en is daarmee schuldig aan groepsbelediging op grond van ras. De rechtbank overweegt dat voor soortgelijke feiten doorgaans taakstraffen worden opgelegd. Maar gelet op de ernst van de feiten en de context waarin deze zich hebben afgespeeld is de rechtbank van oordeel dat een gevangenisstraf de enige passende straf is. De rechtbank veroordeelt de man uit Utrecht tot een gevangenisstraf van tien weken.

1.2 Toon politiek debat en polarisatie

In de tweede helft van 2024 waren er verschillende uitlatingen van politici en of leden van het kabinet die ervoor zorgden dat mensen zich gediscrimineerd voelden of zouden kunnen voelen.

Op 17 mei 2024 stelt minister van Volkshuisvesting Mona Keijzer in de talkshow [Sophie & Jeroen](#) dat “Jodenhaat bijna onderdeel van de islamitische cultuur is”. Het Openbaar Ministerie laat op 12 juli in een [persbericht](#) weten dat deze uitspraak in principe strafbaar is, maar dat het niet tot vervolging overgaat. “Zestien personen hadden aangifte van onder meer groepsbelediging gedaan. Het OM heeft geconcludeerd dat de uitingen in beginsel strafbaar zijn, maar dat een strafrechtelijke vervolging van de politicus in dit geval in strijd is met de vrijheid van meningsuiting”, aldus het persbericht.

Op 24 september 2024, [bericht](#) RTL dat staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu Chris Jansen (PVV) heeft laten weten achter de uitspraak “minder Marokkanen” van PVV-leider Geert Wilders te blijven staan. Dat zei Jansen in tv-programma *Goedemorgen Nederland* op dezelfde dag. Op 25 september 2024 bericht dagblad [Het Parool](#) dat Chris Jansen na felle kritiek én bemoeienis van premier Dick Schoof terugkrabbelt: deze privémening had hij niet mogen delen, erkent hij nu. Maar hij deed het dus wel.

Op maandag 11 november 2024 bericht de NOS op zijn [website](#) “dat VVD-staatssecretaris Nobel van Participatie en Integratie (...) voor en na de wekelijkse kabinetsvergadering van een ‘groot integratieprobleem’ [sprak] omdat volgens hem ‘een groot deel van de islamitische jongeren’ de Nederlandse normen en waarden niet onderschrijft. Nobel lichtte verder niet toe waar hij zijn uitspraak op baseert.” Hij deed deze uitlatingen naar aanleiding van de gewelddadigheden rond voetbalwedstrijd Ajax-Maccabi van een week eerder.

De [NOS](#) bericht op 11 november 2025 dat premier Schoof pleit voor een harde aanpak van mensen die zich schuldig maken aan antisemitisch geweld. Het afnemen van een Nederlands paspoort van daders van antisemitisch geweld die een dubbele nationaliteit hebben, sluit hij niet uit. Dat zou betekenen dat die persoon het land uit moet. De website de [Nederlandse Grondwet](#) geeft aan dat ditzelfde voornemen ook al aangekondigd was in het regeerakkoord, maar dan zonder de vermelding van antisemitisme. Daarin werd overwogen om de mogelijkheden tot intrekking van het Nederlanderschap uit te breiden, zowel door het toevoegen van meer terroristische misdrijven als door uitbreiding naar ‘gewone’, dat wil zeggen niet-terroristische misdrijven. De maatregel pakt discriminerend uit, omdat het onderscheid maakt tussen mensen met en zonder dubbele nationaliteit.

De NRC [bericht](#) op 15 november 2024 het volgende: “PVV-leider Geert Wilders twitterde op vrijdag, de dag na de gebeurtenissen [rond de voetbalwedstrijd Ajax-Maccabi op 7 november], over ‘de islam als bron van antisemitisme’ en pleitte voor het denaturaliseren van ‘criminele moslims’. VVD-leider Dilan Yesilgöz plaatste in het weekend na het geweld een lang stuk op de VVD-site waarin zij stelde dat de integratie van grote groepen Nederlanders met een migratieachtergrond is mislukt.

Op 15 november 2024 treedt staatssecretaris van Financiën Nora Achahbar af. In haar

[ontslagbrief](#) noemt zij: “De polariserende omgangsvormen van de afgelopen weken” als reden voor haar beslissing. Deze omgangsvormen “hebben een zodanige impact op mij gehad dat ik mijn positie als staatssecretaris van dit kabinet niet langer effectief kan en wil vervullen.

Polarisatie in de samenleving is gevaarlijk, omdat het de onderlinge verbondenheid tussen mensen ondermijnt. Daardoor gaan we elkaar zien als tegenstanders in plaats van als medemensen. Polarisatie creëert een kloof die wederzijds begrip en respect verstoort en waardoor vreedzaam samenleven steeds moeilijker wordt. Wanneer we elkaar niet meer kunnen horen of begrijpen, raken we verstrikt in vijandigheid. Op die manier kunnen we ook niet meer werken aan gemeenschappelijke doelen.”

Op 19 november 2024 verduidelijkt Nora Achahbar haar beslissing aan [Hart van Nederland](#). Zij benadrukt nogmaals dat onder andere de polariserende omgangsvormen haar hebben gedreven om haar ontslag in te dienen. “Daarmee bedoel ik de felheid binnen de ministerraad maar met name ook wat bewindspersonen en Tweede Kamerleden naar buiten toe zeggen.” En: “Als zij zeggen dat een groot deel van islamitische jongeren onze waarden niet onderschrijft of dat er gezegd wordt dat we een integratieprobleem hebben, dan drijf je een wig tussen mensen”, vertelt Achahbar. “Je geeft een groep de schuld, terwijl het Nederlanders zijn. De verschillen werden alleen maar uitvergroot”, vervolgt ze. Volgens haar had iedereen het vooral over integratieproblemen en symboolmaatregelen zoals het afpakken van paspoorten. “Daarmee kom je er niet. Ik wil antisemitisme ook aanpakken, maar dit vind ik geen oplossingen. Polarisatie kan leiden tot rellen en zelfs burgeroorlogen. Ik maak me daar ook echt zorgen om. Ik realiseerde mij de afgelopen week dat NSC alleen staat in depolariseren.”

1.3 Zwarte Piet

Op 22 november 2024 bericht de [NRC](#) dat actiecomité Kick Out Zwarte Piet (KOZP) per direct alle dertig demonstraties die gepland

stonden tot 5 december annuleert. De actiegroep, die zich al jaren inzet voor een sinterklaasfeest zonder zwarte pietten, zegt met 28 intochten en gemeenten afspraken te hebben gemaakt over een “inclusieve intocht”. Demonstreren is daarom volgens KOZP niet meer nodig. KOZP wil gemeenten “de rust en ruimte geven om de toezeggingen door te voeren.” Demonstreren is volgens het comité altijd een middel geweest, en nooit een doel.

1.4 Motie Becker

Op 3 december 2024 neemt de Tweede Kamer een motie aan, ingebracht door VVD-Kamerlid Becker, waarin de regering wordt opgeroepen bij te gaan houden wat de ‘culturele en religieuze normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond’ zijn. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) moet dat volgens de motie gaan onderzoeken. Op sociale media leidt de motie tot veel reacties. Sommigen noemen het voorgestelde onderzoek ‘racistisch’ omdat het specifiek kijkt naar mensen met een migratieachtergrond. Vele mensen doen een melding bij een van de antidiscriminatievoorzieningen die werken onder de vlag van discriminatie.nl. In een [nieuwsbericht](#) roept de ‘Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme’ het kabinet op de motie Becker niet uit voeren. De Coördinator zegt in het bericht: “Met afgrijzen kennis te hebben genomen” van de motie-Becker. (...) De motie-Becker zet een gevaarlijk frame neer dat Nederlanders met een migratieachtergrond een bedreiging zouden vormen voor “de Nederlandse normen en waarden”. Wat die ook mogen zijn. Een grote groep Nederlanders wegzetten als mogelijk gevaar voor de Nederlandse samenleving vind ik onbehoorlijk, is discriminerend en schaadt het weefsel van verbinding in onze samenleving. Bovendien schoffeert de motie de rechtsstaat, omdat het een rechtstreekse aanval is op het Gelijkheidsbeginsel. Een motie voor de bühne waarmee toch weer het beeld is neergezet dat er een groep bestaat, die de Nederlandse normen en waarden niet onderschrijft. Onderzoeken laten het tegenovergestelde zien.”

2. Ontwikkelingen in discriminatiebestrijding overheid door en wetgever

2.1 Regeerprogramma

Op 13 september 2024 wordt het [regeerprogramma](#) gepresenteerd. Het regeerprogramma is een uitwerking van het hoofdlijnenakkoord en bevat de plannen voor de komende kabinetsperiode. In een aantal fragmenten van het programma is er aandacht voor discriminatiebestrijding: “Het kabinet staat voor een open en vrije samenleving en pleegt extra inzet op integratie, waaronder op inburgering. Een samenleving waarin we allemaal gelijkwaardige kansen hebben, ook op werk. De meeste mensen doen mee en zetten zich volop in voor de samenleving. Daarvoor heeft het kabinet veel waardering. Ondanks dat zij volwaardig participeren voelen te veel mensen zich buitenstaander. Daarom blijven we discriminatie op de arbeidsmarkt en daarbuiten actief aanpakken.” (p.16) En: “Werk en taal zijn de basis van integratie. We gaan aan de slag met gelijke kansen voor iedereen, de aanpak van discriminatie op de arbeidsmarkt en het leren van de taal op de werkvloer – hierbij ontzorgen we werkgevers (vooral het midden- en kleinbedrijf), zodat zij er zo weinig mogelijk geld en tijd aan kwijt zijn. Dit geldt ook voor het sneller aan werk helpen van nieuwkomers (gezinsmigranten, statushouders en asielzoekers). Nog te veel statushouders zijn nog niet betaald aan het werk en daarmee nog afhankelijk van de bijstand.” En: “Artikel 1 van de Grondwet verbiedt discriminatie. (...) Discriminatie leidt tot indringend persoonlijk leed en raakt daarnaast ook de samenleving als geheel. Dit kabinet treedt daarom daadkrachtig op tegen discriminatie, racisme, antisemitisme en moslimhaat zowel op straat als online. De overheid heeft hierin een voorbeeldfunctie. De interdepartementale inzet is naast het bestrijden hiervan ook gericht op het voorkomen hiervan. Voor de preventie en

aanpak van alle vormen van discriminatie en racisme zal het kabinet een Nationaal Programma met meerjarenagenda opstellen met de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme. In het najaar wordt met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding onder de coördinatie van de minister van Justitie en Veiligheid een nationale strategie voor de versterking van de aanpak van antisemitisme opgesteld. Ook wordt het Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie dit najaar verder uitgevoerd.” (p. 85-86.)

En: “Een toekomstbestendig, betrouwbaar, veilig, betaalbaar, en toegankelijk openbaar vervoer (bijvoorbeeld voor mensen in een rolstoel of met een visuele beperking) is onze inzet.” (p.43)

2.2 Artikel 137c uitgebreid

Op 1 juli 2024 wordt [artikel 137c](#) van het Wetboek van Strafrecht (dat groepsbelediging strafbaar stelt) uitgebreid.

Het wordt expliciet verboden om in het openbaar de verschrikkingen van misdrijven tegen de menselijkheid (waaronder de Holocaust) en oorlogsmisdaden te vergoelijken, te ontkennen of te bagatelliseren.

Het ontkennen van de Holocaust was al verboden op grond van een arrest van de Hoge Raad. Nu is dat verbod vastgelegd in wetgeving.

2.3 Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030

Op 22 november 2024 stuurt de minister van Justitie en Veiligheid de [Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030](#) en begeleidende [brief](#) naar de Tweede Kamer.

De strategie beschrijft de aanpak van antisemitisme van het kabinet voor de jaren 2024-2030. De strategie is samen met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) opgesteld. De NCAB adviseert daarnaast departementen en andere overheden over de uitvoering. Het kabinet maakt vanaf 2025 jaarlijks 4,5 miljoen euro extra vrij voor de aanpak van antisemitisme.

De strategie is gebaseerd op drie pijlers. Pijler 1 richt zich op beschermen, monitoren en

opvolgen. Het kabinet heeft bijvoorbeeld 1,3 miljoen euro gereserveerd voor een veiligheidsfonds dat Joodse scholen, instellingen en evenementen financieel ondersteunt in het treffen van veiligheidsmaatregelen. Pijler 2 richt zich op onderwijs en preventie. Er wordt bijvoorbeeld extra geïnvesteerd in educatieve projecten tegen antisemitisme in de sport. Pijler 3 richt zich op herdenken en vieren. Zo wordt bijvoorbeeld extra geld uitgetrokken voor kennismaking met Joods leven en ondersteunt de strategie de uitvoering van het Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie. Het kabinet wil ook het verheerlijken van terrorisme strafbaar stellen, met een hoog strafmaximum. Hierin wordt gekeken naar de mogelijke gevolgen van het tegengaan van antisemitisme. Daarnaast moet de politie ook in bepaalde besloten chatgroepen kunnen meelesen als wat daar besproken wordt gevolgen kan hebben voor grote verstoringen van de openbare orde. Daarvoor komt de minister in de eerste helft van 2025 met een wetsvoorstel voor de uitbreiding van bevoegdheden voor politie voor informatievergaring ten behoeve van de openbare-ordehandhaving. Het kabinet wil kijken hoe er een scherper onderscheid kan worden gemaakt tussen vreedzaam demonstreren en ordeverstoring acties. Aanleiding hiervoor is het toenemende aantal protestacties (in de ogen van het kabinet) waarbij demonstranten vaak bewust de grenzen van het recht opzoeken of overschrijden of waarbij andere grondrechten of de nationale veiligheid in het gedrang kunnen komen. De verwachting is dat het onderzoek in de zomer van 2025 gereed zal zijn.

2.4 Ruime Kamermeerderheid voor zwaarder straffen van hate crimes

Op 19 december heeft de Tweede Kamer een [wetsvoorstel](#) aangenomen om misdrijven met een discriminerend motief in de toekomst zwaarder te kunnen bestraffen. Dat soort misdrijven staat ook wel bekend als haatmisdrijven. De Kamer stemde bijna unaniem voor het wetsvoorstel van GroenLinks-PvdA en de ChristenUnie. Het

Wetboek van Strafrecht voorziet momenteel niet in een wettelijke strafverhoging voor geweldsdelicten met een discriminatoir aspect, de zogenoemde *hate crimes*. Het wordt aan de strafvervolgingspraktijk overgelaten of, en zo ja, in welke mate discriminatoire drijfveren worden meegewogen in de strafeis en in de strafoplegging. De initiatiefnemers stellen daarom voor om het discriminatoir aspect van delicten als strafverhogende omstandigheid op te nemen in het Wetboek van Strafrecht als sprake is van een discriminatoir oogmerk.

Na artikel 44 wordt een artikel ingevoegd, luidende: Artikel 44bis. Indien een strafbaar feit wordt begaan met een discriminatoir oogmerk dan wel bestaat uit, wordt voorafgegaan door, vergezeld van of gevolgd door gedragingen die haat tegen of discriminatie van een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun handicap tot uitdrukking brengen, kan de op dat feit gestelde tijdelijke gevangenisstraf of hechtenis met een derde worden verhoogd. Aan artikel 90quater wordt het volgende lid toegevoegd: “Onder discriminatoir oogmerk wordt verstaan het oogmerk om haat tegen of minderwaardigheid van een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun handicap tot uitdrukking te brengen.” In de artikelen 137c, 137d en 137f en 429quater wordt het begrip “hetero- of homoseksuele gerichtheid” vervangen door “seksuele gerichtheid” en het begrip “lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap” vervangen door “handicap”.

2.5 Aanpak discriminatie binnen rijksoverheid

Op 24 oktober 2024 stuurt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een [brief](#) aan de Tweede Kamer waarin zij uiteenzet hoe het ministerie van plan is arbeidsmarkt-discriminatie (waaronder op de werkvloer binnen het Rijk) aan te pakken. Zo werkt het ministerie aan “een handreiking voor leidinggevenden (...) over de aanpak tegen racisme en de handhaving van die aanpak, op

basis van een escalatiemodel. Daarnaast laat [zij] nagaan of competenties die van belang zijn voor een sociaal veilig en inclusief werkklimaat, zoals het aanpakken van discriminatie en racisme, onderdeel kunnen worden van functieprofielen van leidinggevenden en van programma’s gericht op inclusief leiderschap.” Ook zal in personeelsgesprekken gevraagd worden of medewerkers racisme hebben gesignaleerd of ervaren. Voorts zal de minister zich inzetten voor de verbetering van de informatievoorziening over (informeel dan wel formeel) melden van grensoverschrijdend gedrag.

2.6 Evaluatie NCDR

Op 25 oktober 2024 stuurt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan de Tweede Kamer het [evaluatie rapport](#) over het functioneren van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) samen met een [brief](#).

Geconcludeerd wordt dat de NCDR bijdraagt aan de versterking van een gecoördineerde aanpak van discriminatie. Er zijn op verschillende niveaus verbindingen ontstaan tussen relevante partijen: zowel horizontaal als verticaal, en zowel individueel als in groepsverband. Een deel van deze verbindingen is niet nieuw (er was bijvoorbeeld al een stuurgroep), maar lijken wel versterkt door de NCDR.

Gezien de ontstane verbindingen en het terugkoppelen van signalen die spelen in de samenleving (agenderen), en aangezien de meeste criteria voor een effectieve invulling van de NCDR aanwezig zijn, kan gesteld worden dat de NCDR heeft geleid tot versnelling in de aanpak van racisme en discriminatie. Ondanks de verbeterpunten wat betreft zichtbaarheid, draagt de NCDR, als boegbeeld tegen racisme en discriminatie, bij aan meer besef van urgentie voor de aanpak van discriminatie.

Uit de evaluatie komt naar voren dat vrijwel alle betrokkenen de meerwaarde van de NCDR zien. Deze meerwaarde bestaat met name uit het ophalen van signalen uit de samenleving: de NCDR staat dicht bij de samenleving, dicht bij het horen en zien van de burgers, en kan wat er speelt goed ophalen

en vervolgens benoemen en zichtbaar maken. Aangezien veel verschillende departementen bezig zijn met het thema discriminatie en racisme, is het van belang dat er een plek is waar alles samenkomt: ook daar is de NCDR van meerwaarde. De knelpunten zijn deels verbonden aan de opstartfase en het pionieren wat daarbij hoort. De NCDR bestaat nog relatief kort: partijen moesten gezamenlijk een weg vinden en wennen aan elkaars aanwezigheid. Het kost tijd om een nieuwe samenwerkingsstructuur op te bouwen en de juiste rol hierin te vinden. Daarnaast zijn er veel organisaties actief op de thema's racisme en discriminatie, en er spelen vaak hoge verwachtingen ten aanzien van de NCDR. De vraag is in hoeverre deze verwachtingen waargemaakt kunnen worden.

2.7 Aanpak van de politie van anti-LHBTIQA+ geweld

Op 25 oktober 2024 verschijnt een [onderzoek](#) naar de aanpak van de Nationale Politie van anti-LHBTIQA+ geweld. Uit het onderzoek volgt dat politiemedewerkers het beeld hebben dat er weinig of geen beleid is met betrekking tot de aanpak van anti-LHBTIQA+ geweld door de politie, of dat zij hier in ieder geval niet van op de hoogte zijn. Er zijn grote verschillen in aanpak tussen politie-eenheden en er bestaan verschillende ideeën over de noodzaak van specifiek beleid voor de aanpak van LHBTIQA+ vijandigheid, met ook expliciete weerstand. Volgens de meeste geïnterviewde politiemedewerkers is er wel voldoende kennis aanwezig met betrekking tot LHBTIQA+, maar is die kennis onvoldoende verspreid in de organisatie. Verder zijn politiemedewerkers van mening dat iedere politiemedewerker een bepaald niveau aan basiskennis moet hebben, dit ontbreekt nu nog volgens hen. Bij LHBTIQA+ respondenten bestaat het beeld dat de aanpak van anti-LHBTIQA+ geweld weinig prioriteit heeft bij de politie, dat de politie verschillende groepen mensen ongelijk behandelt en er niet voor iedereen is. Ze ervaren dat de politie soms behulpzaam is maar vaak ook onwetend, volgens hen is dit sterk afhankelijk van de

medewerker die je treft. De verwachting die respondenten hebben is dat iedere politiemedewerker in staat is om op een sensitieve manier een LHBTIQA+ gerelateerde zaak af te handelen. Hierbij zou het niet uit moeten maken of iemand van Roze in Blauw is. Voor respondenten is het belangrijk dat zij zich gehoord voelen en het gevoel hebben dat zij serieus genomen worden. Hierbij is de sensitiviteit vanuit de politie van belang, evenals de manier van bejegening. Hoewel respondenten waardering tonen voor de intenties van Roze in Blauw, uiten ze ook zorgen over de daadwerkelijke impact ervan. Ze merken op dat Roze in Blauw niet altijd effectief is of kan zijn, met name door een gebrek aan slagkracht en gebrek aan borging in de politieorganisatie.

2.8 Conceptwetsvoorstel Toezicht op het Informeel Onderwijs

Van 12 november 2024 tot 7 januari 2025 is het [conceptwetsvoorstel](#) voor een wet die toezicht regelt op informeel onderwijs aan kinderen van 4 tot en met 17 jaar in internetconsultatie gegaan. Als mensen vermoedens hebben dat dit onderwijs kinderen aanzet tot haat, geweld of discriminatie, zal de Inspectie van het Onderwijs deze signalen kunnen onderzoeken. Dat wordt in het wetsvoorstel geregeld. De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal maatregelen kunnen nemen tegen overtreding van de wet.

2.9 Veroordeling seksuele intimidatie op straat

Op 2 oktober 2024 heeft de rechter in Rotterdam voor de eerste keer in Nederland een verdachte [veroordeeld](#) voor straatintimidatie. De man moet een boete betalen van 100 euro (280 euro waarvan 180 euro voorwaardelijk).

De 33-jarige man had op 9 augustus 2024 een vrouw bij haar heupen beetgepakt op het Schouwburgplein in het centrum van Rotterdam. De rechter noemt dat "intimiderend, ontarend en vreesaanjagend".

Het is de eerste veroordeling voor straatintimidatie sinds de wetswijziging van 1 juli 2024. Op die dag ging de [Wet Seksuele misdrijven](#) in. Door de wet werden zowel seksuele intimidatie op straat als seksuele intimidatie online strafbaar gesteld.

Al in 2018 is in Rotterdam een man veroordeeld voor straatintimidatie, maar die veroordeling werd later door het gerechtshof in Den Haag vernietigd. Een verbod op straatintimidatie was opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), maar dat had in een wet in formele zin (een regeling die tot stand gebracht wordt door regering en Staten-Generaal) moeten staan.

2.10 Kinderen en racisme

Op 20 november 2024 verschijnt er een [onderzoek](#) van de Kinderombudsman Metropool Amsterdam waarin kinderen en jongeren uit Amsterdam aan het woord komen hoe zij te maken hebben met racisme en discriminatie. Het onderzoek gaat in op ervaringen van kinderen met discriminatie op grond van huidskleur en herkomst. Het onderzoek heeft speciale aandacht voor kinderen die te maken hebben met een nadelige behandeling op basis van huidskleur, afkomst, etniciteit of religie. De Kinderombudsman sprak met 73 kinderen tussen 8 en 18 jaar. Zij vertelden dat ze op verschillende plekken in de stad te maken krijgen met racisme of andere vormen van discriminatie. Dat gebeurt door leeftijdsgenoten, maar ook door volwassenen en soms zelfs door leraren. De gevolgen voor kinderen en jongeren op de langere termijn zijn groot. Ze lopen een hoger risico op psychische problemen en hebben vaker een negatief zelfbeeld.

De Kinderombudsman is positief verrast door de creatieve oplossingen die kinderen bedachten om discriminatie en racisme aan te pakken. Zoals het instellen van een laagdrempelig en veilig meldpunt waar kinderen hun verhaal kwijt kunnen of advies kunnen krijgen. Andere oplossingsrichtingen waren: het geven van goede voorlichting, straffen en belonen, toezicht houden, daders aanspreken en het actiever betrekken van ervaringsdeskundigen. Ook vinden kinderen

dat volwassenen het goede voorbeeld moeten geven, moeten normeren en dat er structureel over het probleem gesproken moet worden.

2.11 Discriminatie door DUO

Op 10 november 2024 komt de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) met een [rapport](#) over de fraudeaanpak van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). DUO gebruikte een algoritme om te controleren of studenten misbruik maakten van de uitwonendenbeurs. De manier waarop DUO dat deed was discriminerend en daarom onrechtmatig, concludeert de AP. DUO gaf studenten een 'risicoscore' door naar onderwijssoort, afstand tussen adressen en leeftijd te kijken. Voor die criteria was geen objectieve rechtvaardiging. Dat maakte deze werkwijze discriminerend en dus onrechtmatig. Bovendien zegt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) - verantwoordelijk voor DUO - dat dit algoritme studenten met een migratieachtergrond indirect heeft gediscrimineerd. Voor het maken van onderscheid tussen mensen moet er altijd een onderbouwde objectieve rechtvaardiging zijn. Bijvoorbeeld een juridische of wetenschappelijke onderbouwing of een statistische analyse met robuuste significante en over de tijd stabiele uitkomsten. Maar de AP stelt vast dat deze voor de selectiecriteria van DUO ontbraken. Daardoor heeft DUO direct gediscrimineerd op basis van onderwijssoort, afstand en leeftijd. Dat maakt de verwerking van persoonsgegevens door DUO onrechtmatig. Daar komt bij dat het selectieproces volgens de minister leidde tot indirecte discriminatie. Dit concludeerde de minister van OCW zelf op basis van onderzoek. Deze indirecte discriminatie ontstond doordat studenten met een niet-Europese migratieachtergrond hoger scores op de selectiecriteria. Daardoor werden zij vaker geselecteerd voor een controle of een huisbezoek dan andere studenten.

3. Onderzoeken naar discriminatie

3.1 Onderzoek naar racisme binnen de Rijksoverheid

Op 25 oktober 2024 stuurt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een [onderzoek](#) naar racisme binnen de rijksoverheid met [kamerbrief](#) naar de Tweede Kamer. Het gaat om een kwalitatief onderzoek naar ervaringen, gevolgen en de aanpak van racisme op de werkvloer binnen de rijksoverheid. Op 9 februari 2024 is er een [kwantitatief onderzoek](#) naar racisme binnen de rijksoverheid naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit kwantitatieve onderzoek is in 2023 middels de Personeelsenquête Rijk (PER) uitgevoerd. Hieruit bleek onder andere dat 10 procent van de rijksambtenaren in het afgelopen jaar racisme heeft ervaren, en dat gold voor 29 procent van de rijksambtenaren met een herkomstland buiten Europa. In het [kwalitatieve onderzoek](#) stond de aard van de ervaringen centraal. De ervaringen van rijksambtenaren met racisme op de werkvloer lopen uiteen van losstaande incidenten tot langlopende conflicten of pesterijen. Bij een deel van de ervaringen gaat het om expliciet en openlijk racisme, vaak gaat het echter om subtiele en minder tastbare ervaringen van racisme. Rijksambtenaren die racisme ervaren kiezen verschillende routes om hun ervaring met racisme aan te kaarten. In eerste instantie kiezen zij er vaak voor om steun te zoeken bij hun leidinggevende. Daarnaast zoeken veel respondenten contact met een vertrouwenspersoon, of proberen zij hun ervaring bij hun directeuren of directeur-generaal onder de aandacht te brengen. De rijksambtenaren geven vaak aan teleurgesteld te zijn in hoe er met hun ervaringen wordt omgegaan. Zij maken mee dat hun beleving door leidinggevenden of vertrouwenspersonen in twijfel getrokken of gebagatelliseerd wordt, en zij worden ontmoedigd om verdere actie te ondernemen. De ervaringen met racisme en met het melden hebben grote impact op de rijksambtenaren. Het leidt tot diep verdriet en pijn, en tot teleurstelling in de Rijksoverheid. Ze kunnen zich minder goed op hun werk focussen of geven aan promotie mis te lopen. Met name de langer voortdurende vormen van racisme, en meldprocedures die lang voortslepen, leiden uiteindelijk ook tot ziekte en langdurige uitval. In veel racisme-ervaringen zijn elementen van macht en hiërarchie van belang.

De rol van de leidinggevende is cruciaal; mensen zijn niet geneigd tegen leidinggevendenden in te gaan. Ook concurrentie en de carrièreladder spelen in veel ervaringen een rol. Rijksambtenaren die racisme ervaren spreken de duidelijke behoefte uit om gezien te worden en zich thuis te kunnen voelen in de organisatie. Belangrijk wordt hierbij gevonden om elkaar met oprechte interesse tegemoet te treden, waarbij ook iemands culturele achtergrond er mag zijn. Een tweede belangrijke behoefte is rechtvaardigheid: racisme mag niet, daar moet duidelijkheid over bestaan en dat moet ook gehandhaafd worden. Tot slot voelen veel rijksambtenaren het verlangen om de situatie te verbeteren voor komende generaties. De rijksambtenaren formuleren een aantal suggesties voor de Rijksoverheid om racisme beter aan te pakken. Ten eerste benoemen zij de noodzaak van consequenties voor de daders: waarschuwingen, slechte beoordelingen of uiteindelijk ontslag. Ten tweede willen zij het 'meldlandschap' verbeteren, onder andere door externe vertrouwenspersonen, een extern meldpunt en biculturele vertrouwenspersonen met persoonlijke racisme-ervaring. Ten derde pleiten respondenten voor meer empathisch en inclusief leiderschap, bijvoorbeeld door managers consequent te selecteren, trainen en beoordelen op deze kwaliteiten. Ten vierde doen respondenten enkele suggesties voor een effectiever en ambitieuzer beleid voor diversiteit & inclusie (D&I), zoals concrete (streef)doelen per organisatieonderdeel, het beleggen van D&I hoger in de organisatie, het invoeren van een 'kleurenquotum', het verplichten van een *active bystander*-training en het voeren van exitgesprekken door externe partijen.

Op 7 november bericht de [NRC](#) dat mede naar aanleiding van het onderzoek een groep van 50 rijksambtenaren met een migratieachtergrond de minister van Binnenlandse zaken, in een brandbrief, dringend vraagt "structurele maatregelen" te treffen tegen "institutioneel racisme, discriminatie en etnisch profileren binnen de rijksoverheid". De ambtenaren schrijven op

hun werk “dagelijks geconfronteerd” te worden met racisme.

De groep die zich het ‘Collectief van Bezorgde Rijksambtenaren’ noemt heeft het over “patronen van uitsluiting” die herinneringen oproepen aan de “wantoestanden” die ook aan het licht kwamen in de Toeslagenaffaire. “Ditmaal zijn het niet de burgers die het doelwit zijn van wantrouwen en vooroordelen, maar de mensen die werken binnen het systeem”, aldus het schrijven. “Medewerkers die met hart en ziel bijdragen aan de publieke zaak, worden keer op keer geconfronteerd met ongelijkheid, wantrouwen en vooringenomenheid. Het raakt ons diep, maar het raakt vooral het hart van de organisatie zelf.”

3.2 Klassenjustitie

Voor hetzelfde misdrijf kom je er als praktisch opgeleide verdachte met een migratieachtergrond in het strafrecht slechter vanaf dan theoretisch opgeleiden zonder migratieachtergrond: het Openbaar Ministerie (OM) gaat vaker over tot vervolging, de rechter verklaart je vaker schuldig en stuurt je vaker naar de gevangenis. Dat blijkt uit onderzoek naar klassenjustitie in Nederland. Het onderzoek is verricht door onderzoeksplatform [Investico](#) samen met [NOS op 3](#) en mede voor [De Groene Amsterdammer](#). Onderzoek is gebaseerd op nieuwe data van het CBS over hoe groot de verschillen in straftoemeting zijn tussen verdachten met een hoge en een lage sociale status. Voorts blijkt: ben je een praktisch opgeleide verdachte en heb je ook een migratieachtergrond, dan is de kans dat je in de gevangenis belandt één op vier. Word je verdacht van een misdrijf, ben je theoretisch opgeleid en heb je geen migratieachtergrond, dan is de kans dat je in de cel belandt één op twaalf. Dit verschil zie je wanneer je kijkt naar alle delicten samen. Hetzelfde patroon is zichtbaar bij vijftien afzonderlijke delicten die zijn onderzocht. Als vmbo-geschoolde verdachte met een migratieachtergrond heb je bij een verdenking van mishandeling drie en een halve keer zoveel kans op gevangenisstraf dan wanneer je een hbo- of universitaire

opleiding hebt gedaan en geen migratieachtergrond hebt. Voor rijden onder invloed is die kans ruim drie keer zo groot. En als je verdacht wordt van ‘eenvoudige diefstal’, zoals winkeldiefstal of zakkenrollerij, is die kans ruim twee en halve keer zo groot. Zelfs bij een verdenking van moord en doodslag is de kans bijna anderhalf keer zo groot om in de gevangenis te belanden.

3.3 Digitale toegankelijkheid voor mensen met een beperking

Op 3 december 2024 publiceert het College voor de Rechten van de Mens als toezichthouder op de uitvoering van het VN-verdrag handicap de jaarlijkse monitor. De monitor geeft inzicht in de stand van zaken rond de naleving van het VN-verdrag handicap. Dit jaar staat het thema [Digitale toegankelijkheid en dienstverlening](#) centraal. Het VN-verdrag handicap verplicht de overheid om maatregelen te nemen om de toegankelijkheid van digitale informatie en andere diensten te garanderen. Daarnaast moet de overheid ervoor zorgen dat ook private partijen de toegankelijkheid van hun digitale informatie en diensten verbeteren. Voor mensen met een beperking is het zelfstandig digitaal regelen van overheidszaken, zorg, onderwijs en bankzaken nog steeds vaak moeilijk of zelfs onmogelijk, blijkt uit deze monitor. De overheid heeft door de jaren heen al veel stappen gezet richting digitale toegankelijkheid. Toch voldeed in oktober 2024 slechts 6 procent van de ruim 9059 websites en mobiele apps waarvoor de overheid verantwoordelijk is, aan alle toegankelijkheidseisen. Voor verschillende essentiële private dienstverleners, zoals in de zorg en het onderwijs, ontbreekt (deels) wetgeving over toegankelijkheid, terwijl hier nog veel problemen zijn. Zo is digitaal lesmateriaal niet altijd toegankelijk voor studenten die voorleessoftware of andere ondersteuningsprogramma’s gebruiken. Ook blijkt uit onderzoek dat geen enkele van de onderzochte websites van 80 ziekenhuizen volledig voldoet aan de toegankelijkheidseisen en zijn er in de zorg signalen dat persoonlijke gezondheidsomgevingen, zoals elektronische patiëntendossiers niet of nauwelijks

toegankelijk zijn voor mensen die een schermlezer gebruiken. Mensen kunnen daardoor soms geen afspraken maken of uitslagen van onderzoeken inzien. In diverse sectoren neemt de fysieke dienstverlening af, wat resulteert in bijvoorbeeld verminderde telefonische bereikbaarheid of de sluiting van bankfilialen. Wanneer digitale dienstverlening of informatie niet toegankelijk is, kunnen mensen hun zaken minder goed of niet zelfstandig regelen. Mensen met een beperking benadrukken dat het gebrek aan keuzevrijheid een probleem vormt, omdat zij vaak zijn aangewezen op digitale opties die voor hen niet altijd werken.

3.4 Seksueel geweld en grensoverschrijdend gedrag

Op 20 december 2024 verschijnt de derde editie van de [Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Geweld](#), een bevolkingsonderzoek naar de prevalentie van slachtofferschap van huiselijk geweld en seksueel geweld, uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek in opdracht van het WODC. In 2024 werd 12 procent van de bevolking van 16 jaar of ouder (ruim 1,7 miljoen mensen) slachtoffer van een of meerdere vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de afgelopen 12 maanden. Twee procent van de mensen van 16 jaar of ouder (230 duizend mensen) werd structureel slachtoffer. De meest voorkomende vorm was offline seksuele intimidatie, gevolgd door online seksuele intimidatie en fysiek seksueel geweld. Van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn vrouwen meer dan twee keer zo vaak slachtoffer dan mannen (16 tegen 7 procent). Jongeren krijgen er vaker dan ouderen mee te maken. Waar 16- tot 18-jarigen en 18- tot 24-jarigen met respectievelijk 25 en 30 procent relatief vaak slachtoffer zijn in de afgelopen 12 maanden, is dat bij 65-plussers minder het geval (3 procent). Als het gaat om seksuele oriëntatie, zijn bi-plus vrouwen (34 procent) het vaakst slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Van de non-binaire/genderqueer mensen geeft 31 procent aan slachtoffer te zijn geweest

In 2024 werd de [eenmeting](#) van de publieksmonitor naar seksueel grensoverschrijdend gedrag uitgevoerd in het kader van het Nationaal Actieprogramma 'Aanpak Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld'. In de publieksmonitor wordt aan de hand van een vragenlijst onderzocht wat het sentiment rond deze thematiek is onder Nederlanders van 18 jaar en ouder. Er is gevraagd naar wat men schaart onder grensoverschrijdend gedrag, hoe groot men het probleem vindt en hoe men handelt wanneer men met dit soort gedrag in aanraking komt. Een op de tien Nederlanders (h)erkent (bijna) alle voorgelegde seksueel grensoverschrijdende gedragsvormen. Een op de tien (h)erkent er zeven of minder. De helft twijfelt over één of meerdere gedragsvormen. Seksueel grensoverschrijdend gedrag komt volgens Nederlanders het meest voor in het uitgaansleven, online en bij studentenverenigingen. Dit gedrag zou het minste voorkomen in de privé-omgeving en op religieuze locaties. Ruim vier op de tien Nederlanders heeft zelf wel eens seksueel grensoverschrijdend gedrag ervaren. Meer dan de helft heeft het wel eens bij een ander waargenomen. In beide gevallen vond het voornamelijk plaats op werk of op publieke locaties. De helft van de Nederlanders die het gedrag waarnam bij een ander, zegt actie te hebben ondernomen. Ruim een op de tien Nederlanders denkt zelf wel eens seksueel grensoverschrijdend gedrag te hebben vertoond. Wat opvalt in de vergelijking tussen de resultaten van de twee metingen: net als vorig jaar benoemen veruit de meeste Nederlanders een handeling als grensoverschrijdend wanneer dit fysieke vormen aanneemt. Opnieuw zegt de helft van de Nederlanders te twijfelen bij een of meerdere handelingen. De groep die (bijna) alle gedragsvormen als seksueel grensoverschrijdend (h)erkend (of hierover twijfelt) is dit jaar groter dan vorig jaar (29 tegenover 24 procent). Er zijn geen verschillen tussen 2023 en 2024 met betrekking tot hoe vaak het gedrag op bepaalde locaties plaatsvindt.

3.5 LHBTIQA+-monitor 2024 en Monitor Seksuele Gezondheid

Op 6 november verschijnt de 2024-editie van de [LHBTIQA+-monitor](#) uitgevoerd door Panteia, Movisie en Ipsos I&O. In deze monitor wordt de leefsituatie van LHBTIQA+ personen in Nederland beschreven en vergeleken met die van niet-LHBTIQA+ personen. Ook wordt gekeken naar opvattingen over LHBTIQA+ personen onder de Nederlandse bevolking.

Belangrijkste bevindingen wat betreft leefsituatie zijn:

- Bijna alle LHBTIQA+ groepen, met uitzondering van homoseksuele personen, ervaren een lagere zelfwaardering, veerkracht en regie dan cis-hetero personen. Dit geldt vooral voor trans en non-binaire personen. Trans, bi+ en non-binaire personen zijn ook minder tevreden over verschillende aspecten van hun leven (zoals financiële situatie, werk, woonsituatie). In vergelijking met het samengevoegde gemiddelde voor LHB personen uit de laatste SCP-monitor zijn de gemiddelden licht gestegen voor de lesbische en homoseksuele personen, terwijl de gemiddelden licht dalen voor de bi+ groep.
- Alle LHBTIQA+ groepen geven, in vergelijking met de cis-hetero groep, vaker aan na te denken over wat zij wel en niet doen als het gaat om bijvoorbeeld genderexpressie of affectie tonen in de openbare ruimte.
- LHBTIQA+ personen geven meer aan discriminatie te ervaren dan cis-hetero personen. Uitingvormen daarvan zijn discriminerende opmerkingen, het neerzetten van een negatief beeld (stigmatisering) en nageroepen worden. De LHBTIQA+ groepen die relatief het meest aangeven ervaring met discriminatie te hebben zijn non-binaire, queer en trans personen.
- Alle bevraagde LHBTIQA+ groepen hebben meer ervaring met online haatreacties in het jaar voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst vergeleken met cishetero respondenten. De groepen die dit het meest ervaren zijn non-binaire, trans personen, queer personen, LHBTIQA+ personen van kleur en LHBTIQA+ personen met een beperking.
- LHBTIQA+ personen van kleur, LHBTIQA+ personen met een beperking en bi+ en queer

personen ervaren, in vergelijking met de groep cis-hetero, vaker online ongewenst seksueel gedrag en niet-fysiek ongewenst seksueel gedrag.

Voor de huidige maatschappelijke zorgen over een daling van de acceptatie van LHBTIQA+ personen bieden de samenvattende schaalscores uit deze monitor geen duidelijke onderbouwing. In het algemeen neemt het aandeel van de Nederlandse bevolking dat een positieve houding heeft ten opzichte van seksuele en genderdiversiteit juist toe, hoewel het percentage met een negatieve houding ten opzichte van genderdiversiteit ook licht is toegenomen. Er is ook een positieve houding ten opzichte van intersekse personen (seksediversiteit). De resultaten laten wel duidelijke verschillen zien in de houding ten opzichte van de afzonderlijke LHBTIQA+ groepen, waarbij het minst positief wordt geoordeeld over bi+ personen en non-binaire personen. Daarnaast is sprake van lagere scores op diverse stellingen, en is er een achteruitgang te zien ten opzichte van de stelling over trans personen die eerder ook werd voorgelegd: 'Ik zou het een probleem vinden als mijn kind op school les krijgt van een transgender docent.' Het is niet ondenkbaar dat deze laatste bevinding samenhangt met de maatschappelijke onrust rond voorlichtingsactiviteiten voor kinderen. Ten slotte zijn er punten van zorg, zoals het idee dat bi+, trans en non-binair zijn modeverschijnselen zijn, en het gegeven dat veel respondenten geen relatie zouden willen met trans, non-binaire, bi+, asexuele en intersekse personen.

In september 2025 publiceert Rutgers de nieuwe editie van de [Monitor Seksuele Gezondheid](#). Deze werd uitgevoerd door Rutgers, in samenwerking met het RIVM en het CBS in 2023. Ruim 15.000 personen van 18 tot 80 jaar vulden in de periode vanaf eind september 2022 tot en met februari 2023 een vragenlijst in over een breed scala van aan seksualiteit gerelateerde verschijnselen. Uit de monitor blijkt dat ongeveer een kwart van de personen van 25 jaar en ouder die zich uitsluitend, vooral of evenveel aangetrokken voelen tot seksegenoten (op basis van de

toegewezen sekse), in het afgelopen jaar is uitgescholden vanwege de seksuele oriëntatie. Een op de vijf is gepest en een op de tien is bedreigd vanwege de seksuele oriëntatie. 62 procent van de vrouwen en 22 procent van de mannen heeft ooit in hun leven te maken gehad met seksuele grensoverschrijding, van vervelende seksuele opmerkingen en ongewenste aanrakingen tot allerlei vormen van seks tegen de wil. 5 procent van de mannen en 24 procent van de vrouwen maakte ooit seksueel geweld mee: gedwongen seksuele handelingen en/of seks tegen de wil. Deze percentages zijn nog ongeveer even groot als in 2017.

3.6 Discriminatie moslims in Europa

Op 24 oktober 2024 publiceert het Europees Bureau voor de grondrechten (FRA) het rapport [Being Muslim in the EU](#) [Moslim zijn in de EU] waaruit blijkt dat racisme, discriminatie en intimidatie nog steeds een dagelijkse realiteit zijn voor veel moslims die in de EU wonen. Een op de twee moslims in de EU krijgt in het dagelijks leven te maken met racisme en discriminatie – een sterke stijging sinds 2016. Moslimvrouwen, -mannen en -kinderen zijn niet alleen doelwit vanwege hun geloof, maar ook vanwege hun huidskleur en hun etnische of migratieachtergrond. Jonge moslims die in de EU zijn geboren en vrouwen die religieuze kleding dragen, worden in het bijzonder getroffen. Het rapport is gebaseerd op een EU-brede enquête onder immigranten en hun kinderen (2022) en toont een toename van antimoslimracisme sinds de laatste enquête van 2016, met name op de arbeids- en huisvestingsmarkt.

Op 27 november 2024 vraagt de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) in een [nieuwsbericht](#) aandacht voor moslimdiscriminatie naar aanleiding van dit rapport. De NCDR laat weten dat “het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid momenteel bezig is om een Nationaal Onderzoek Moslimdiscriminatie uit te voeren. Het onderzoek kijkt verdiepend naar ervaren discriminatie in verschillende maatschappelijke (sub)domeinen. (...) Dit onderzoek met aanbevelingen komt zeer

waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2025 uit.”

De NCDR voegt daaraan toe: “Discriminatie is onacceptabel. We moeten stoppen met het meten met twee maten richting groepen in onze samenlevingen. De Nederlandse en Europese overheden moeten stoppen de islamitische burgers als veiligheidsvraagstuk te zien. Elk mens heeft een veelgelaagdheid en kan niet gereduceerd worden tot zijn uiterlijk, afkomst of religie. We moeten discriminatie nooit normaliseren en altijd ertegen blijven strijden (zoals Artikel 1 van onze grondwet ons dat zo indringend oproept). Ook in tijden van polarisatie en geopolitieke problemen.”

Voor meer informatie over de onderwerpen in Stemmingen en Koersen, kunt u terecht op onze website www.radar.nl.

Als u geïnteresseerd bent in onderzoek of publicaties over discriminatie, dan biedt de Kennisbank Diversiteit en Emancipatie uitkomst. Deze is te vinden op www.kennisbankdiversiteitnemancipatie.nl.